

Asia: VN/2801/2026

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi jätelain ja harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Laki jätelain muuttamisesta & säännöskohtaiset perustelut

15 §. Jätteiden lajittelu- ja erilliskeräysvelvollisuus

EK kannattaa ehdotusta. On tärkeää, että sääntely mahdollistaa sekä syntypaikkalajittelun että keskitetyn lajittelun tarkoituksenmukaisina ja toisiaan täydentävinä ratkaisuin. Muutoksilla on kuitenkin jonkin verran yrityksille aiheutuvia toimeenpanokustannuksia, erityisesti muutosten toimeenpanon alkuvaiheessa.

Erilliskeräysvelvollisuutta tarkennettaisiin monien keskeisten erilliskerättävien jätelajien, kuten yhdyskuntajätteiden, pakkausjätteiden ja rakennus- ja purkujätteiden osalta 15 §:ssa säädetyn asetuksenantovaltuuden nojalla. EK esittää huomionaan syyskaudella 2026 annettaviin jäteasetuksen muutoksiin, että erilliskeräysvelvoitteiden tarkemmassa mitoituksessa tulee varmistaa sääntelyn kustannustehokkuus, käytännön toimivuus sekä toimenpiteillä saavutettavat ympäristöhyödyt. Lajitteluelvoitteiden tehokkuutta tulee tarkastella kokonaisuutena. Esimerkiksi jätteiden erilliskeräyksen järjestämisessä asiakastiloihin on huomioitava, että asiakasroska-astioihin päätyvän jätteen määrä on kokonaisuutena tarkastellen vähäinen. Toimenpiteistä saatavat hyödyt ovat vähäisiä suhteessa kustannuksiin, joita eri jätejakeille tarkoitettujen astioiden käyttöönotto aiheuttaa toimijoille. Elintarvikejätteen osalta kansallisen toimeenpanon tulee olla joustavaa. Lisäksi kaupan ja elintarviketeollisuuden pakatun biojätteen osalta on tärkeää, että erottelu pakkauksista voidaan toteuttaa jatkossakin taloudellisesti ja operatiivisesti tehokkaimmalla tavalla.

15 c §. Kielto kerätä kierrätyskelpoista tai uudelleenkäytön valmisteluun soveltuvaa jätettä energiajätteenä

EK pitää ehdotusta kannatettavana. EK pitää kuitenkin tärkeänä, että kierrätyskelpoisuuden arviointi pohjautuu jätteiden todelliseen tekniseen ja markkinaehtoiseen hyödynnettävyyteen. Lisäksi arvioinnin tulisi mahdollistaa tapauskohtainen joustavuus teknis taloudelliset reunaehdot huomioon ottaen. Kierrätetylle materiaalille on oltava markkinat ja kysyntää, jotta lajittelu ja materiaalivirran käsittely ovat kannattavia.

21 a §. Kiinteistön haltijan tiedonjakovelvollisuus

-

21 b §. Jätehuoltopalveluiden laatuvaatimukset ja palveluita tarjoavan neuvontavelvollisuus

EK kannattaa ehdotusta, ja toteaa sääntelyn ja vaatimusten monimutkaistuessa jätehuoltopalveluiden tarjoajien asiantuntemuksen olevan keskeisessä roolissa.

22 §. Valtion viranomaiset

-

57 §. Tuotteen jakelijan tiedottamisvelvollisuus

EK pitää kannatettavana ehdotusta lisätä kuluttajien tietoisuutta sähkö- ja elektroniikkalaitteiden keräyspisteistä ja mahdollisuudesta luovuttaa käytöstä poistettu tuote jakelijan vastaanottoon. Tiedotus ja vastaanottoaikan näkyvyydestä huolehtiminen jakelijan myyntipisteissä voi edesauttaa sähkö- ja elektroniikkalaitteiden tehokkaampaa ohjautumista kierrätykseen.

Kuluttajille annettavasta tiedosta tuotteen uudelleenkäyttö- ja korjausmahdollisuuksista EK viittaa Kaupan liiton lausunnon huomioon, etteivät jakelijat valmista tuotteita. Siten valmistajilla on lähtökohtaisesti paras tieto tuotteiden korjattavuudesta ja uudelleenkäyttömahdollisuuksista.

93 §. Jäteneuvonta ja -tiedotus

-

100 §. Ilmoitus keräystoiminnasta jätehuoltorekisteriin

-

121 §. Velvollisuus laatia siirtoasiakirja

-

122 §. Tiedonsaantioikeus

EK toteaa, että viranomaisten tietopyyntöjen tulee olla tarkkarajaisia ja välttämättömiin tietoihin rajoittuvia, jotta vältetään yrityksille aiheutuva tarpeeton hallinnollinen lisätyö ja raportointikuormitus.

124 §. Tarkastukset ja valvontasuunnitelmat

EK kannattaa ehdotusta.

Voimaantulosäännös

-

Laki harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain 6 §:n muuttamisesta & säännöskohtaiset perustelut

6 §. Velvoitteidenhoitoselvityksen käyttötarkoitus

Muuta huomioitavaa

Mahdolliset muut huomiot hallituksen esitysluonnokseen

Elinkeinoelämän keskusliitto kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi. EK pitää kannatettavina esityksen tavoitteita parantaa jätteiden lajittelua ja erilliskeräystä, lisätä jätteen kierrätystä, vähentää kierrätyskelpoisen jätteen polttoa sekä nostaa sähkö- ja elektroniikkalaiteromun erilliskeräysastetta.

Heinonen Ulla
Elinkeinoelämän keskusliitto EK

Larsén Fanny
Elinkeinoelämän keskusliitto EK